

Tahap Konsep Kendiri, Kesedaran Komuniti, Sokongan Sosial dan Pengintegrasian Sosial bagi Pesalah Muda di Malaysia

(Level of Self-Concept, Sense of Community, Social Support and Social Integration among Young Offenders in Malaysia)

N.K. THARSHINI, FAUZIAH IBRAHIM, MOHD SUHAIMI MOHAMAD & EZARINA ZAKARIA

ABSTRAK

Stigma merupakan suatu proses yang terbentuk apabila beberapa elemen utama seperti stereotaip, pelabelan, kehilangan status diri, pemisahan dan diskriminasi bergabung dengan situasi yang tertekan serta memberi kesan negatif yang mendalam terhadap proses komunikasi yang wujud di antara pesalah muda dengan ahli komuniti. Justeru, konsep kendiri, kesedaran komuniti, sokongan sosial dan pengintegrasian sosial yang tinggi amat diperlukan oleh pesalah muda untuk mengadaptasikan diri dalam komuniti bagi mengelakkan masalah keterasingan sosial akibat daripada sejarah keterlibatan dengan aktiviti jenayah. Oleh yang demikian, artikel ini disediakan bagi membincangkan mengenai tahap konsep kendiri, kesedaran komuniti, sokongan sosial dan pengintegrasian sosial bagi pesalah muda di Malaysia. Sebuah kajian kuantitatif dengan menggunakan reka bentuk tinjauan keratan-lintang telah dijalankan ke atas 306 pesalah muda yang sedang menjalani hukuman Perintah Khidmat Masyarakat di bawah pengawasan Jabatan Kebajikan Masyarakat. Data kajian dianalisis secara deskriptif dengan menggunakan IMB for SPSS versi 23.0. Keputusan kajian mendapati bahawa tahap konsep kendiri (72.9%), kesedaran komuniti (55.2%), sokongan sosial (77.5%) dan pengintegrasian sosial (67.3%) bagi pesalah muda berada pada tahap sederhana. Dapatan kajian memberi implikasi terhadap keperluan pihak yang berkepentingan untuk merangka dan menambahbaik modul dan program-program pemulihan ke arah meningkatkan tahap konsep kendiri, kesedaran komuniti, sokongan sosial dan pengintegrasian sosial bagi pesalah muda di Malaysia.

Kata kunci: Konsep kendiri; kesedaran komuniti; sokongan sosial; pengintegrasian sosial; pesalah muda

ABSTRACT

Stigma is a process that befalls when several crucial elements such as stereotyping, labeling, status loss, separation and discrimination co-occur together in a stressful situation which causes negative impacts on young offender's interactions with the community members. Therefore young offenders are required to acquire a higher level of self-concept, sense of community, social support and social integration in order to adapt themselves in a community to avoid social isolation due to their criminal history. Thus, this article discusses the level of self-concept, sense of community, social support and social integration among young offenders in Malaysia. Data is collected using a quantitative approach based on cross-section survey design among 306 young offenders undergoing Community Service Order (CSO) initiated by the Social Welfare Department. The resultant data were analysed descriptively using IMB for SPSS version 23.0. The result indicates that the majority of young offenders demonstrated a moderate level of self-concept (72.9%), sense of community (55.2%), social support (77.5%) and social integration (67.3%). As an overall impact, the study provided implications to the concerned parties to formulate and contrive the module and rehabilitation programme in order to improvise the level of self-concept, sense of community, social support and social integration among young offenders in Malaysia.

Keywords: Self-concept; sense of community; social support; social integration; young offenders

.PENGENALAN

Menurut Seksyen 2 Kanun Tatacara Jenayah, pesalah muda adalah individu yang berumur di antara 18 hingga 21 tahun (Peraturan Tetap Operasi Perintah Khidmat Masyarakat) (Pindaan 2011) di mana individu dalam kategori umur ini boleh dibicarakan di Mahkamah Majistret, Mahkamah Seksyen dan Mahkamah Tinggi bagi kes bersabit dengan jenayah harta benda dan jenayah kekerasan. Perangkaan statistik menjelaskan bahawa sejumlah 1,793 kes baru telah dilaporkan setiap tahun; daripada jumlah tersebut sebanyak 73 kes merupakan kes ulangan (disabitkan kesalahan kali kedua) yang melibatkan golongan muda yang berusia di antara 14 hingga 21 tahun (Laporan Tahunan JKM 2009-2014). Menurut Jabatan Penjara Malaysia, kadar indeks jenayah bagi kategori pesalah muda mengalami peningkatan daripada 746 kes kepada 764 kes dari tahun 2010 hingga tahun 2011 khususnya dalam jenayah harta benda, penyalahgunaan dadah serta kes bersabit dengan manusia (Laporan Tahunan Jabatan Penjara Malaysia 2013). Berdasarkan statistik yang telah diketengahkan, peningkatan dalam kes jenayah didapati akan memberi kesan jangka panjang terhadap pembangunan kapital dan modal insan negara kerana sejumlah wang yang besar perlu dibelanjakan bagi memulihkan individu yang pernah terlibat dengan masalah antisosial (Manby et al. 2015; Johanna et al. 2016).

Pemenjaraan dan penempatan dalam institusi pemulihan akhlak mampu meninggalkan kesan negatif yang mendalam kerana individu terbabit berisiko tinggi untuk dibelenggu dengan masalah stigma dan persepsi negatif daripada persekitaran sosial selepas dibebaskan daripada penjara/institusi pemulihan akhlak (David 2015). Selain itu, banduan turut menghadapi kesukaran untuk mendapatkan pekerjaan yang bersesuaian dengan kelayakan akademik mereka kerana mempunyai status sebagai “bekas penjenayah” (David 2015).

Secara amnya, banduan memerlukan konsep sendiri yang positif bagi mengintegrasikan diri dengan jayanya dalam komuniti (Marsh 1990). Menurut Marsh (1990) konsep sendiri merujuk kepada persepsi seseorang individu terhadap diri sendiri berdasarkan kepada elemen personaliti, kebolehan dan perilaku. Siegrist (1996) menjelaskan bahawa banduan yang mempunyai konsep sendiri yang positif lebih percaya terhadap kebolehan dan kekuatan diri sendiri serta merasakan bahawa diri

mereka masih dihargai dan dihormati oleh orang lain walaupun pernah terjebak dengan perlakuan yang bertentangan dengan norma sosial.

Seterusnya, hasil penyelidikan David (2015) mendapati bahawa banduan yang mempunyai konsep sendiri yang rendah mempunyai persepsi negatif terhadap diri sendiri sebaliknya banduan yang mempunyai konsep sendiri yang positif bersikap optimistik, percaya terhadap kebolehan diri sendiri, berkeyakinan tinggi, bersedia untuk mengubah tingkah laku negatif serta berpotensi untuk berjaya dalam proses pengintegrasian sosial.

Setanding dengan dimensi konsep sendiri penyelidik daripada negara Barat seperti Camp et al. (2002) menjelaskan bahawa faktor kesedaran komuniti juga merupakan elemen penting bagi mengurangkan kadar residivisme dalam kalangan banduan. Hasil kajian Camp et al. (2002) dan Lutze (2014) menunjukkan bahawa tahap kesedaran komuniti yang tinggi akan menyebabkan banduan merasakan bahawa diri mereka merupakan sebahagian daripada anggota masyarakat serta berupaya untuk memainkan peranan yang bermakna dalam persekitaran sosial sebaliknya tahap kesedaran komuniti yang rendah menyebabkan banduan mula mengasingkan diri daripada persekitaran sosial selepas dibebaskan daripada penjara.

Satu kajian yang telah dijalankan di Ohio dan Texas mendapati bahawa sejumlah 62.0% daripada bekas banduan mempunyai tahap kesedaran komuniti yang rendah serta berhadapan dengan masalah stigma dan penerimaan negatif daripada ahli keluarga dan rakan sekerja disebabkan pernah terlibat dengan salah laku jenayah (Maruna 2012). Tambahan pula, Camp et al. (2002) dan Lutze (2014) menjelaskan bahawa banduan yang mempunyai tahap kesedaran komuniti yang rendah berisiko tinggi untuk terlibat semula dengan kegiatan jenayah kerana gagal mengintegrasikan diri dalam persekitaran sosial.

Selain dimensi konsep sendiri dan kesedaran komuniti, Teplin et al. (2006), Gomez et al. (2010), Forste et al. (2011), Liu et al. (2014), Juan et al. (2017) dan Rozmi et al. (2017) menyatakan bahawa elemen sokongan sosial juga mampu mewujudkan perubahan positif dalam diri banduan serta membantu mengurangkan risiko residivisme bagi individu yang pernah terjebak dengan kesalahan jenayah. Hasil kajian Demaray et al. (2014) mendapati bahawa banduan lelaki yang menerima sokongan sosial yang tinggi daripada

individu yang signifikan dalam kehidupan mereka kurang mengalami gangguan emosi serta berjaya mengadaptasikan diri dalam komuniti selepas dibebaskan daripada penjara.

Pada tahun 2016 satu kajian telah dijalankan di New York untuk mengenalpasti tahap sokongan sosial bagi bekas banduan lelaki yang berusia di antara 25 hingga 35 tahun (Stephanie et al. 2016). Dapatan kajian menunjukkan bahawa bekas banduan lelaki yang menerima sokongan moral daripada ahli keluarga kembali mencari pekerjaan yang tetap dalam tempoh satu bulan selepas dibebaskan daripada penjara. Tambahan pula, keputusan kajian turut menjelaskan bahawa dimensi sokongan sosial adalah amat penting bagi golongan lelaki agar mereka tidak mengalami tekanan emosi serta dapat mengintegrasikan diri dalam komuniti dengan yakin walaupun pernah terlibat dengan salah laku jenayah (Stephanie et al. 2016).

Seterusnya, United Nations (2012) menjelaskan bahawa dimensi pengintegrasian sosial juga merupakan faktor penting bagi membantu bekas banduan untuk menjadi sebahagian daripada ahli komuniti selepas dibebaskan daripada institusi pemulihan akhlak/penjara. Menurut Jacobs (2013), penerimaan positif daripada ahli komuniti mampu mengurangkan masalah stigma dan pelabelan serta mendorong bekas banduan untuk memainkan peranan yang bermakna dalam persekitaran sosial.

Dapatan kajian Christy et al. (2013) membuktikan bahawa pesalah muda yang mempunyai tahap pengintegrasian sosial yang tinggi mampu berhubung, berinteraksi dan meluaskan jaringan sosial dengan ahli komuniti berbanding dengan pesalah muda yang mempunyai tahap pengintegrasian sosial yang rendah. Selain itu, Fox (2015) menjelaskan bahawa untuk berjaya dalam proses pengintegrasian sosial banduan memerlukan sokongan dan dorongan yang berterusan daripada ahli keluarga dan jiran tetangga memandangkan elemen ini mampu mewujudkan perasaan disayangi dan dihargai oleh orang lain.

Memandangkan dimensi konsep kendiri, kesedaran komuniti, sokongan sosial dan pengintegrasian sosial merupakan elemen penting bagi membendung masalah residivisme serta mengurangkan risiko keterasingan sosial dalam kalangan pesalah/bantuan; maka kajian ini dijalankan bagi mengukur tahap konsep kendiri, kesedaran komuniti, sokongan sosial dan pengintegrasian sosial bagi pesalah muda di Malaysia.

REKA BENTUK DAN LOKASI KAJIAN

Reka bentuk kajian adalah perancangan untuk menjalankan sesebuah penyelidikan secara efektif berpandukan kepada masalah yang ingin dikaji oleh pengkaji (Frankfort et al. 2000). Dalam kajian ini reka bentuk kajian secara tinjauan keratan rentas serta pendekatan kuantitatif digunakan untuk mengumpul data. Kaedah tinjauan keratan rentas membenarkan pengkaji untuk mengumpul data pada satu masa yang ditetapkan berdasarkan kepada atribut responden yang sedia ada manakala pendekatan kuantitatif memberi penekanan kepada fenomena-fenomena objektif yang dikawal melalui pengumpulan dan penganalisan data (Chua 2009).

Pemilihan lokasi kajian dilakukan berasaskan kepada bilangan pesalah muda yang sedang menjalani hukuman Perintah Khidmat Masyarakat di empat zon yang berbeza iaitu; (i) Zon Utara (ii) Zon Tengah (iii) Zon Selatan dan (iv) Zon Timur di bawah pengawasan Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM).

Bagi setiap zon dua buah institusi JKMs yang mempunyai bilangan pesalah muda yang tertinggi dipilih sebagai lokasi kajian yang meliputi; (i) JKM Kedah dan JKM Pulau Pinang (Zon Utara), (ii) JKM Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan JKM Selangor (Zon Tengah), (iii) JKM Melaka dan JKM Johor (Zon Selatan) serta (iv) JKM Pahang dan JKM Kelantan (Zon Timur).

KRITERIA PEMILIHAN SAMPEL KAJIAN

Pemilihan sampel dalam kajian ini adalah berasaskan kepada tiga kriteria berikut iaitu:

- (a) Purata umur responden kajian adalah di antara 18 hingga 21 tahun.
- (b) Responden merupakan pesalah lelaki yang sedang menjalani hukuman Perintah Khidmat Masyarakat.
- (c) Responden telah menyempurnakan perintah sekurang-kurangnya selama 2 bulan (minima).

INSTRUMEN KAJIAN

Instrumen kajian adalah penting untuk mencapai objektif penyelidikan yang telah ditetapkan (De Vaus 1993). Dalam kajian ini, pengkaji

menggunakan borang soal selidik yang terdiri daripada empat bahagian utama untuk mengumpul data kajian. Skala Likert digunakan kerana ia mempunyai kebolehpercayaan yang tinggi berbanding dengan skala lain (Chua 2014).

KONSEP KENDIRI

Tahap konsep sendiri pesalah muda diukur dengan menggunakan skala *Multidimensional Self-Concept Scale* yang mengandungi 36 item soalan yang dibina oleh Fleming dan Courtney (1984). Konsep sendiri dibahagikan kepada lima dimensi utama iaitu; (i) harga diri, (ii) keyakinan sosial, (iii) pencapaian akademik, (iv) penampilan diri dan (v) kebolehan fizikal. Setiap item ini diukur dengan menggunakan skala Likert lima mata iaitu; (1) Sangat Tidak Kerap, (2) Tidak Kerap, (3) Tidak Pasti, (4) Kerap dan (5) Sangat Kerap.

KESEDARAN KOMUNITI

Tahap kesedaran komuniti pesalah muda diukur dengan menggunakan skala *Sense of Community Index 2* (SCI-2) yang mengandungi 24 item soalan yang dibina oleh Chavis (2008). Kesedaran komuniti dibahagikan kepada empat dimensi utama iaitu; (i) pengukuhan keperluan, (ii) keahlian, (iii) pengaruh komuniti dan (iv) keterikatan emosi. Setiap item ini diukur dengan menggunakan skala Likert lima mata iaitu; (1) Sangat Tidak Setuju, (2) Tidak Setuju, (3) Tidak Pasti (4) Setuju dan (5) Sangat Setuju.

SOKONGAN SOSIAL

Tahap sokongan sosial pesalah muda diukur dengan menggunakan skala *Interpersonal Support Evaluation List* (ISEL) yang mengandungi 40 item soalan yang dibina oleh Cohen (1983). Sokongan sosial dibahagikan kepada empat elemen utama iaitu; (i) sokongan penilaian, (ii) sokongan nyata, (iii) sokongan sendiri dan (iv) sokongan kebersamaan. Setiap item ini diukur dengan menggunakan skala Likert lima mata iaitu; (1) Sangat Tidak Setuju, (2) Tidak Setuju, (3) Tidak Pasti, (4) Setuju dan (5) Sangat Setuju.

PENGINTEGRASIAN SOSIAL

Tahap pengintegrasian sosial pesalah muda diukur dengan menggunakan skala *The Social Integration Scale* yang mengandungi 26 item soalan yang dibina

oleh Susan dan Murray (1995). Pengintegrasian sosial dibahagikan kepada lima dimensi utama iaitu; (i) kepercayaan, (ii) rakan terlibat jenayah, (iii) ketersediaan rangkaian sosial (iv) komitmen dan (v) penglibatan sosial. Setiap item ini diukur dengan menggunakan skala Likert lima mata iaitu; (1) Sangat Tidak Setuju, (2) Tidak Setuju, (3) Tidak Pasti, (4) Setuju dan (5) Sangat Setuju.

KESAHAN INSTRUMEN KAJIAN

Frankfort et al. (2000) menjelaskan bahawa kesahan kajian perlu dijalankan untuk menguji sama ada alat kajian benar-benar menguji sesuatu perkara yang hendak dikaji. Dalam kajian ini pengkaji menggunakan kesahan kandungan untuk memurnikan dan menyelaras soalan-soalan sebelum kesahan muka dijalankan (Standards for Educational and Psychological Testing 1985).

KESAHAN KANDUNGAN

Kesahan kandungan bertujuan untuk mengenalpasti sejauhmana sesuatu alat ukuran mengukur item-item yang terdapat di dalam instrumen kajian (Anastasi & Urbina 1997). Selain itu, kesahan kandungan juga bertujuan untuk menyelaras item-item yang terdapat dalam instrumen kajian supaya bertepatan dan membawa maksud yang sama dengan instrumen kajian yang asal selepas penterjemahan secara *back-to-back translation* dijalankan sepertimana yang dicadangkan oleh Brislin et al. (1973).

Dalam kajian ini, sejumlah 126 item soalan telah dimurnikan dengan bantuan panel pakar. Menurut Othman (1999) enam hingga sembilan orang panel adalah mencukupi untuk membuat penilaian terhadap konstruk dan item kajian. Oleh yang demikian, seramai empat orang pensyarah daripada Pusat Penyelidikan Psikologi dan Kesejahteraan Manusia (UKM) dan dua orang pegawai JKM yang bertugas mengendalikan pesalah muda yang terlibat dengan hukuman Perintah Khidmat Masyarakat telah memberi kerjasama untuk menilai borang soal selidik yang digunakan dalam kajian ini.

KESAHAN MUKA

Kesahan muka dijalankan untuk melihat sama ada populasi umum memahami setiap item soalan yang terkandung dalam instrumen kajian sebelum kajian rintis dan kajian sebenar dijalankan (Anastasi

& Urbina 1997). Sebagai langkah permulaan 10 orang pelajar tingkatan lima dan tingkatan enam yang berusia di antara 17 hingga 20 tahun daripada Sekolah Menengah Kebangsaan Tinggi Kajang, Selangor dipilih sebagai responden untuk menjawab borang soal selidik.

HASIL KAJIAN DAN PERBINCANGAN

TAHAP KONSEP KENDIRI PESALAH MUDA

Keputusan ujian deskriptif menunjukkan bahawa majoriti daripada pesalah muda yang sedang menjalani hukuman Perintah Khidmat Masyarakat mempunyai konsep kendiri pada tahap sederhana (72.9%) ke tahap tinggi (21.9%). Tambahan pula, berdasarkan Jadual 1.1 hanya 5.2% daripada pesalah muda yang terlibat dalam kajian ini mempunyai tahap konsep kendiri yang rendah.

JADUAL 1. Tahap Konsep Kendiri

Tahap Konsep Kendiri	Frekuensi (f)	Peratus (%)
Rendah	16	5.2
Sederhana	223	72.9
Tinggi	67	21.9
JUMLAH	306	100

Nota: Rendah (<2.33), Sederhana (2.34-3.67), Tinggi (3.68-5.00)

Menurut Marsh (1990) konsep kendiri merujuk kepada persepsi seseorang individu terhadap diri sendiri berdasarkan kepada elemen personaliti, kebolehan dan perilaku. Dalam konteks kajian ini, konsep kendiri memberi gambaran jelas mengenai pemikiran, tanggapan dan persepsi keseluruhan pesalah muda terhadap diri sendiri. Berdasarkan Jadual 1.1, hasil kajian menunjukkan bahawa majoriti daripada pesalah muda bersetuju (kerap) dengan pernyataan yang terdapat dalam item konsep kendiri. Sejumlah 43.1% daripada pesalah muda berasa yakin terhadap kebolehan diri sendiri serta percaya bahawa orang lain akan memandang tinggi dan menghormati mereka pada masa hadapan (33.7%). Selain itu, seramai 35.6% daripada pesalah muda mengakui bahawa mereka sedar terhadap kebaikan dan kejahatan yang pernah dilakukan sebelum ini serta yakin bahawa orang lain melihat mereka sebagai seorang yang menarik dari segi fizikal (30.7%). Seterusnya, sejumlah

36.6% daripada pesalah muda menjelaskan bahawa mereka tidak kerap diselubungi dengan perasaan malu serta berasa selesa untuk bertemu dengan orang baru yang tidak dikenali (36.6%). Tambahan pula, seramai 27.8% daripada pesalah muda tidak berasa malu dengan paras rupa dan bentuk badan mereka serta tidak berharap untuk memiliki penampilan diri yang lebih menarik berbanding dengan orang lain (27.8%).

Keputusan kajian ini menyokong hasil kajian Siegrist (1996) dan Manby et al. (2015) yang menyatakan bahawa konsep kendiri yang positif akan memberi impak terhadap faktor personal (kognitif dan emosi) serta membantu mempertingkatkan kefungsan seseorang individu dalam masyarakat. Selain itu, menurut pandangan Siegrist (1996) konsep kendiri yang positif dapat dibina sekiranya seseorang individu menerima galakan, kasih sayang dan sokongan moral/emosi yang berterusan daripada persekitaran sosial.

Namun begitu, bukan semua pesalah muda yang terlibat dalam kajian ini mempunyai konsep kendiri yang positif sebaliknya hasil kajian menunjukkan bahawa sejumlah 28.1% daripada responden tidak suka dengan diri sendiri serta kerap berasa kecewa dengan diri mereka (26.5%). Selain itu, seramai 32.7% daripada pesalah muda kerap merasakan bahawa diri mereka tidak mampu melakukan sesuatu perkara dengan baik. Dapatan kajian ini adalah selaras dengan Model Konsep Kendiri yang diperkenalkan oleh Rogers (1951) yang menjelaskan bahawa konsep kendiri yang negatif berpunca daripada persepsi yang kurang baik terhadap diri sendiri. Selain itu, Rogers (1951) turut menjelaskan bahawa individu yang mempunyai konsep kendiri yang negatif akan mudah berasa rendah diri, mempunyai kawalan kendiri yang rendah, berasa ragu terhadap diri sendiri, cepat marah, mudah mengasingkan diri daripada persekitaran sosial serta tidak selesa untuk berkomunikasi dengan orang lain. Dalam konteks kajian ini, faktor usia (18 hingga 21 tahun) serta kematangan yang rendah diramal turut membataskan kebolehan pesalah muda untuk mengawal pemikiran dan persepsi negatif terhadap diri sendiri.

Seterusnya, pembentukan konsep kendiri yang negatif turut dipengaruhi oleh pelbagai faktor luaran seperti penerimaan negatif daripada persekitaran sosial dan isu stigma (Marsh 1990; Manby et al. 2015). Menurut Marsh (1990) pengalaman serta rangsangan luaran yang negatif seperti kekurangan

sokongan sosial daripada ahli keluarga serta dipandang rendah oleh rakan sebaya/rakan sekerja turut menyumbang ke arah pembentukan konsep sendiri yang negatif dalam diri pesalah muda. Dalam konteks kajian ini, kekurangan sokongan sosial daripada ahli keluarga dan rakan sebaya diramal telah meningkatkan lagi tekanan emosi dalam kalangan pesalah muda serta mengurangkan tahap keyakinan terhadap diri sendiri.

TAHAP KESEDARAN KOMUNITI PESALAH MUDA

Dapatan kajian menunjukkan bahawa kebanyakan besar daripada pesalah muda yang sedang menjalani hukuman Perintah Khidmat Masyarakat mempunyai kesedaran komuniti pada tahap sederhana (55.2%) ke tahap tinggi (40.8%). Selain itu, berdasarkan Jadual 1.2 hanya 4.0% daripada pesalah muda yang terlibat dalam kajian ini mempunyai tahap kesedaran komuniti yang rendah.

JADUAL 2. Tahap Kesedaran Komuniti

Tahap Kesedaran Komuniti	Frekuensi (f)	Peratus (%)
Rendah	12	4.0
Sederhana	169	55.2
Tinggi	125	40.8
JUMLAH	306	100

Nota: Rendah (<2.33), Sederhana (2.34-3.67), Tinggi (3.68-5.00)

Berdasarkan Jadual 1.2, keputusan kajian menunjukkan bahawa majoriti daripada pesalah muda bersetuju dengan pernyataan yang terdapat dalam item kesedaran komuniti. Sejumlah 44.8% daripada pesalah muda menghargai kemudahan dan perkhidmatan yang terdapat dalam sesebuah komuniti serta bersetuju bahawa mereka boleh berbincang dengan ahli komuniti sekiranya berhadapan dengan sesuatu masalah (45.1%). Seterusnya, hasil kajian menunjukkan bahawa sejumlah 42.2% daripada pesalah muda mempunyai keperluan, keutamaan dan matlamat yang sama dengan ahli komuniti. Selain itu, sejumlah 43.5% daripada pesalah muda mengenali kebanyakan daripada ahli komuniti yang tinggal di kawasan perumahan mereka manakala seramai 42.2% daripada responden menyatakan bahawa kebanyakan daripada ahli komuniti mengenali diri mereka.

Seramai 39.2% daripada responden mengakui bahawa mereka meluangkan masa lapang bersama anggota komuniti agar diri mereka diterima sepenuhnya serta bersetuju bahawa terdapat pemimpin yang baik dalam komuniti tersebut (40.5%). Dapatan kajian turut menunjukkan bahawa sejumlah 38.6% daripada pesalah muda bersetuju bahawa adalah penting untuk menjadi ahli dalam sesebuah komuniti serta percaya bahawa diri mereka akan menjadi sebahagian daripada ahli komuniti untuk satu tempoh masa yang lama (35.0%).

Secara amnya, keputusan kajian ini adalah selaras dengan pandangan Sarason (1974), Camp et al. (2002) dan Maruna (2012) yang menjelaskan bahawa tahap kesedaran komuniti yang positif akan menyebabkan seseorang individu menyedari kepentingan hidup bermasyarakat serta mendorong mereka untuk memahami, menerima dan menyesuaikan diri bersama ahli komuniti.

Menurut pandangan Sarason (1974), Camp et al. (2002), Maruna (2012) dan Lutze (2014) tahap kesedaran komuniti yang positif dapat membina identiti diri yang terarah serta mewujudkan sikap pro-masyarakat dalam kalangan banduan. Justeru, dalam konteks kajian ini kesedaran komuniti pada tahap sederhana ke tahap tinggi memberi gambaran jelas bahawa pesalah muda menunjukkan kesungguhan untuk menjadi sebahagian daripada jaringan sosial walaupun pernah terlibat dengan perlakuan yang bertentangan dengan norma sosial.

TAHAP SOKONGAN SOSIAL PESALAH MUDA

Hasil kajian menunjukkan bahawa majoriti daripada pesalah muda yang sedang menjalani hukuman Perintah Khidmat Masyarakat menerima sokongan sosial pada tahap sederhana (77.5%) ke tahap tinggi (19.9%). Berdasarkan Jadual 1.3, hanya 2.6% daripada pesalah muda menerima sokongan sosial pada tahap yang rendah.

JADUAL 3. Tahap Sokongan Sosial

Tahap Sokongan Sosial	Frekuensi (f)	Peratus (%)
Rendah	8	2.6
Sederhana	237	77.5
Tinggi	61	19.9
JUMLAH	306	100

Nota: Rendah (<2.33), Sederhana (2.34-3.67), Tinggi (3.68-5.00)

Berdasarkan Jadual 1.3, hasil kajian menunjukkan bahawa majoriti daripada pesalah muda bersetuju dengan pernyataan yang terdapat dalam item sokongan sosial. Secara keseluruhannya, pesalah muda mempunyai beberapa orang kenalan yang boleh dipercayai untuk membantu menyelesaikan sesuatu masalah (47.1%) serta memberikan pendapat bagi menyelesaikan masalah peribadi mereka (50.3%). Seterusnya, sejumlah 52.0% daripada pesalah muda bersetuju bahawa mereka mempunyai seseorang yang boleh dirujuk untuk memberi nasihat mengenai kerjaya atau perancangan pertukaran pekerjaan baharu. Selain itu, sebanyak 53.9% daripada pesalah muda mempunyai beberapa orang kenalan untuk berbual bersama-sama sekiranya berasa sunyi, sering berjumpa dengan ahli keluarga dan rakan-rakan (25.4%), meluangkan masa lapang bersama rakan-rakan (55.9%) serta mempunyai seseorang untuk menemani mereka sewaktu makan (46.1%).

Hasil kajian ini memberi gambaran jelas bahawa pesalah muda mempunyai beberapa orang individu yang signifikan dalam kehidupan mereka untuk mendengar, mengambil berat serta memberi sokongan moral/emosi apabila berhadapan dengan sesuatu krisis. Dalam konteks kajian ini, sokongan sosial yang berterusan daripada persekitaran sosial diharap mampu memberi peluang kepada pesalah muda untuk menjadi sebahagian daripada jaringan sosial serta memberi kesedaran kepada responden bahawa diri mereka masih dihargai dan dikasihi oleh orang lain walaupun pernah terlibat dengan perlakuan yang bertentangan dengan norma sosial.

Walau bagaimanapun, keputusan kajian turut mendapati bahawa sebanyak 36.9% daripada pesalah muda tidak mempunyai sesiapa untuk memberi pandangan dalam mengendalikan sesuatu masalah. Selain itu, terdapat juga pesalah muda yang bersetuju bahawa mereka tidak mempunyai sesiapa untuk berbincang mengenai masalah peribadi (31.4%) serta berkongsi kebimbangan yang dialami oleh mereka (32.4%). Oleh yang demikian, pihak yang berkepentingan perlu memberi perhatian terhadap hasil kajian ini kerana tahap sokongan sosial yang rendah mampu menjejaskan usaha pesalah muda untuk mengintegrasikan diri dalam persekitaran sosial kerana menurut pandangan Teplin et al. (2006) dan Demaray et al. (2014) pesalah/bantuan yang kurang menerima sokongan sosial daripada individu yang signifikan dalam kehidupan mereka tidak akan berusaha untuk memulihkan dan

menjalinkan perhubungan yang positif bersama ibu bapa/adik-beradik/jiran tetangga/rakan sebaya/ahli komuniti serta berisiko tinggi untuk terjebak semula dengan salah laku jenayah.

TAHAP PENGINTEGRASIAN SOSIAL PESALAH MUDA

Keputusan kajian menunjukkan bahawa majoriti daripada pesalah muda yang sedang menjalani hukuman Perintah Khidmat Masyarakat mempunyai tahap pengintegrasian sosial yang sederhana (67.3%). Berpandukan kepada Jadual 1.4, hanya 3.0% daripada pesalah muda mempunyai tahap pengintegrasian sosial yang rendah.

JADUAL 4. Tahap Pengintegrasian Sosial

Tahap Pengintegrasian Sosial	Frekuensi (f)	Peratus (%)
Rendah	9	3.0
Sederhana	206	67.3
Tinggi	91	29.7
JUMLAH	306	100

Nota: Rendah (<2.33), Sederhana (2.34-3.67), Tinggi (3.68-5.00)

Berdasarkan Jadual 1.4, dapatan kajian menunjukkan bahawa majoriti daripada pesalah muda bersetuju dengan pernyataan yang terdapat dalam item pengintegrasian sosial. Hasil kajian mendapati bahawa sejumlah 48.4% daripada pesalah muda mempunyai ahli keluarga yang akan membantu mereka sekiranya berhadapan dengan sesuatu masalah. Seterusnya, sebanyak 45.8% daripada pesalah muda bersetuju bahawa mereka berkongsi pandangan dengan ahli keluarga serta banyak meluangkan masa lapang bersama ahli keluarga (34.0%).

Keputusan kajian mendapati bahawa sebanyak 42.8% daripada pesalah muda sedang/telah mendapatkan tahap pendidikan yang secukupnya. Selain itu, dapatan kajian juga menunjukkan bahawa sejumlah 33.3% daripada pesalah muda lebih banyak meluangkan masa lapang mereka dengan melakukan kerja-kerja sukarela. Tambahan pula, sebanyak 45.8% daripada pesalah muda mempunyai rakan-rakan yang sanggup membantu mereka sekiranya berhadapan dengan sesuatu masalah manakala sejumlah 45.1% daripada responden mempunyai suatu matlamat yang perlu dicapai dalam kehidupan mereka.

Hasil kajian ini menyokong dapatan kajian Christy et al. (2013) yang menjelaskan bahawa

proses pengintegrasian sosial akan menjadi lebih mudah sekiranya banduan meluangkan masa lapang bersama ahli keluarga serta terlibat secara aktif dengan aktiviti kemasyarakatan kerana ia mampu mengeratkan lagi hubungan antara banduan dengan ahli komuniti. Selain itu, menurut pandangan Gomez et al. (2010) dan Juan et al. (2017) penglibatan dalam kerja sukarela merupakan suatu medium yang berkesan bagi mengintegrasikan diri dalam persekitaran sosial kerana banduan berpeluang untuk; (i) meluangkan masa lapang dengan melakukan aktiviti yang bermanfaat, (ii) mempelajari kemahiran baharu dalam kehidupan mereka, (iii) membentuk jati diri yang positif serta (iv) memupuk sikap saling membantu antara satu sama lain.

Seterusnya, hasil analisis turut mendapati bahawa sejumlah 27.1% daripada pesalah muda berasa seronok apabila merosakkan sesuatu objek serta mudah berputus asa sekiranya perlu melakukan suatu kerja yang susah (27.5%). Selain itu, sejumlah 30.1% daripada pesalah muda menyatakan bahawa adalah wajar sekiranya mereka mengambil kesempatan terhadap individu yang kurang cerdik manakala seramai 25.2% daripada responden mengakui bahawa mereka tidak kerap terlibat dengan aktiviti keagamaan. Dapatan kajian ini adalah selaras dengan pandangan Jacobs (2013), Christy et al. (2013) dan Fox (2015) yang menyatakan bahawa pesalah/bantuan yang mempunyai tahap pengintegrasian sosial yang rendah akan mempunyai kawalan sendiri yang lemah, berhadapan dengan kesukaran untuk menjalin perhubungan yang erat bersama ahli komuniti serta tidak takut untuk melanggar undang-undang.

KESIMPULAN

Secara kesimpulannya, hasil analisis deskriptif menunjukkan bahawa tahap konsep sendiri, kesedaran komuniti, sokongan sosial dan pengintegrasian sosial bagi pesalah muda berada pada tahap sederhana ke tahap tinggi serta berpotensi dipertingkatkan lagi pada masa hadapan.

Namun demikian, berpandukan kepada keputusan kajian yang telah diperolehi diharapkan agar pihak JKM dapat menitikberatkan beberapa isu yang telah dikenalpasti dalam kajian ini iaitu; (i) masih terdapat sebilangan daripada responden yang menyatakan bahawa mereka berasa seronok

apabila merosakkan sesuatu objek dan (ii) terdapat juga sesetengah daripada pesalah muda yang menjelaskan bahawa adalah wajar sekiranya mereka mengambil kesempatan terhadap individu yang kurang cerdik.

Dapatan ini memberi gambaran jelas bahawa pesalah muda masih berisiko tinggi untuk terjebak semula dengan salah laku jenayah sekiranya perlakuan mereka tidak dipantau dari masa ke semasa. Oleh yang demikian, disyorkan agar penyelia lapangan mengawasi pesalah muda untuk tempoh tiga hingga enam bulan selepas mereka selesai menjalani hukuman Perintah Khidmat Masyarakat agar risiko residivisme dapat dikurangkan pada masa hadapan.

PENGHARGAAN

Kami merakamkan ucapan ribuan terima kasih kepada kakitangan JKM di atas sokongan dan kerjasama yang diberikan dalam menyempurnakan kajian ini. Kami juga merakamkan setinggi penghargaan dan ucapan terima kasih kepada pesalah muda di atas kesudian mereka untuk menjadi responden dalam kajian ini. Penghargaan dan ucapan terima kasih juga dipanjangkan kepada kakitangan dan pelajar Sekolah Menengah Kebangsaan Tinggi Kajang, Selangor yang sudi mengambil bahagian dalam kajian ini.

RUJUKAN

- Anastasi, A. & Urbina, S. 1997. *Psychological Testing*. 7th edition. Upper Saddle River New York: Prentice Hall.
- Brislin, R.W., Lonner, W.J. & Thorndike, R.M. 1973. *Cross Cultural Research Methods*. New York: John Wiley & Sons.
- Camp, D.L., Finlay, U. & Lyons, I. 2002. Is sense of community an inevitable consequence of stigma? *Social Science and Medicine* 55 (1): 823-834.
- Chavis, D.M., Lee, K.S. & Acosta, J.D. 2008. The Sense of Community (SCI) Revised. The Reliability and Validity of the SCI-2.
- Christy, A., Visher, N.W., Bakken, R. & Whitney, D.G. 2013. Community reintegration and successful outcomes. *Journal of Offender Rehabilitation* 52 (7): 451-469.
- Chua, Y.P. 2009. *Kaedah dan Statistik Penyelidikan Buku 2: Asas Statistik Penyelidikan*. Edisi ke-3. Shah Alam: McGraw-Hill Education.

- Chua, Y.P. 2014. *Asas Statistik Penyelidikan Buku 3: Analisis Data Skala Ordinal dan Skala Nominal*. Shah Alam: McGraw-Hill Education.
- Cohen, S. & Hoberman, H. 1983. Interpersonal Support Evaluation List (ISEL). *Journal of Applied Social Psychology* 13: 99-125.
- David, E.O., Loretta, J.S. & Gipsy, E. 2015. *Comparing Male and Female Prison Releases across Risk Factors and Post-Prison Recidivism*. Women & Criminal Justice.
- De Vaus, D.A. 1993. *Surveys in Social Research*. 3rd edition. London: UCL Press.
- Demaray, M.K. & Malecki, C.K. 2014. *Best Practices in Assessing and Promoting Social Support*. Northern Illinois University. The Charlesworth Group.
- Fleming, J.S. & Courtney, B.E. 1984. Multidimensional self-concept scale. *Journal of Social Psychology* 14: 9-12.
- Forste, R., Clarke, L. & Bahr, S. 2011. Staying out of trouble: Intentions of young male offenders. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology* 55 (3): 430-444.
- Fox, K. J. 2015. Theorizing community integration as desistance-promotion. *Criminal Justice and Behaviour* 42 (1): 82 - 94.
- Frankfort, C. & Nachmias, I. 2000. *Research Methods in the Social Sciences Series*. Thousand Oaks, California. Sage Publications.
- Gomez, M., Arango, E., Molina, D. & Barceló, E. 2010. Characteristics of the theory in the social behaviour disorder. *Journal of the Psychology* 26:103-118.
- Jacobs, J. 2013. The liberal polity, criminal sanction, and civil society. *Criminal Justice Ethics* 32: 231-246.
- Johanna, B., Folk, D.M., June, T., Jeffrey, S. & Kelly, E.M. 2016. Connectedness to the criminal community and the community at large predicts 1-year post-release outcomes among felony offenders. *European Journal of Social Psychology* 46 (3): 341-355.
- Juan, M.F.C. & José, M.A.P. 2017. Study to investigate the links between crimes committed by youth offenders and the nature of their migratory movements. *Social and Behavioral Sciences* 237: 505-510.
- Laporan Tahunan Jabatan Kebajikan Masyarakat Malaysia. 2009-2015. <http://www.jkm.gov.my/jkm/uploads/files/penerbitan/Buku%20JKM%202015%E2%80%A2Final.pdf>.
- Laporan Tahunan Jabatan Penjara Malaysia. 2011-2013. http://www.data.gov.my/data/ms_MY/dataset?organization=ministry-of-home-affairs.
- Liu, L. & Chui, W.H. 2014. Social support and chinese male and female offenders prison adjustment. *Prison Journal* 94 (1): 30-51.
- Lutze, F. 2014. *The Lives of Community Corrections Juvenile Offenders: The Invisible Side of Reentry*. Thousand Oaks, California: Sage.
- Manby, M., Jones, A.D., Foca, L., Bieganski, J. & Starke, S. 2015. Prisoners: Exploring the impact of self appraisal of the role and status of the imprisoned person. *Europe Journal of Social Work* 18: 228-245.
- Marsh, K.I. 1990. A multidimensional, hierarchical model of self-concept: Theoretical and empirical justification. *Journal of Educational Psychology Review* 2: 77-172.
- Maruna, S. 2012. Elements of successful desistance signaling. *Criminology & Public Policy* 11: 73-86.
- Othman, M. 1999. *Penulisan Tesis dan Analisis Data Dalam Bidang Sains Sosial Terapan*. Serdang: Penerbitan UPM.
- Peraturan Tetap Operasi Perintah Khidmat Masyarakat (Pindaan 2011), Jabatan Kebajikan Masyarakat. <http://www.jkm.gov.my/jkm/uploads/files/penerbitan/Buku%20JKM%202015%E2%80%A2Final.pdf> Tarikh capaian: 31 Disember 2015.
- Rogers, C. & Charles, D.C. 1951. *The Psychology of Human Growth and Development*. Holt, Rinehart and Winston, New York.
- Rozmi, I., Nor, A.A., Fauziah, I. & Salina, N. 2017. Pengaruh faktor individu, keluarga dan persekitaran sosial terhadap tingkah laku penyalahgunaan bahan dalam kalangan remaja. *Akademika* 87 (1):7-16.
- Sarason, S. 1974. *Psychological Sense of Community: Prospects for a Community Psychology*. San Francisco, CA: Jossey Bass.
- Siegrist, I. 1996. The influence of self-consciousness on the internal consistency of different scales. *Journal of Personality and Individual Differences* 20:115-117.
- Standards for Educational and Psychological Testing. 1985. Washington, DC: American Psychological Association.
- Stephanie, A., Sumihiro, S., Brittany, M., Faye, S., Taxman, I., Scott, T. & Walters, S. 2016. Social

support quality and availability affects risk behaviors in offenders. *Journal of Health and Justice* 4: 1-10.

Susan, M., & Murray, A. 1995. *The Social Integration Scale*. Paper Presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association and the International Conference on Family Violence.

Teplin, L.A., Abram, K.M., McClelland, G.M., Mericle, A.A., Dulcan, M.K. & Washburn, S. 2006. *Social Support among Young Offenders* (4th Edition). Oxford University, J Press.

United Nations. 2012. Social Integration: Social Policy and Development Division. <https://www.un.org/development/desa/dspd/social-integration-social-policy-and-development-division.html>.

Tharshini Sivabalan (corresponding author)
 Pusat Penyelidikan Psikologi dan Kesejahteraan Manusia
 Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan
 43600 Universiti Kebangsaan Malaysia
 E-mail: tharshini@siswa.ukm.edu.my

Fauziah Ibrahim
 Pusat Penyelidikan Psikologi dan Kesejahteraan Manusia
 Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan
 43600 Universiti Kebangsaan Malaysia
 E-mail: ifauziah@ukm.edu.my

Mohd Suhaimi Mohamad
 Pusat Penyelidikan Psikologi dan Kesejahteraan Manusia
 Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan
 43600 Universiti Kebangsaan Malaysia
 E-mail: msuhaimi@ukm.edu.my

Ezarina Zakaria
 Pusat Penyelidikan Psikologi dan Kesejahteraan Manusia
 Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan
 43600 Universiti Kebangsaan Malaysia
 E-mail: ezaz@ukm.edu.my

Received: 20 Oktober 2017

Accepted: 20 September 2018